

**ŚP. BISKUP PROF. DR HAB. KAZIMIERZ ROMANIUK
(1927-2025)**

**BISHOP PROF. DR. HABIL. KAZIMIERZ ROMANIUK
(1927-2025)**

Mgr Joanna Solak

Kuria Biskupia Diecezji Warszawsko-Praskiej, Polska
e-mail: kuria@diecezja.waw.pl; <https://orcid.org/0009-0004-5521-9461>

Fotografia:
ks. Mariusz Wedziuk

Biskup Kazimierz Romaniuk urodził się 21 sierpnia 1927 r. w Hołowienkach k. Sokołowa Podlaskiego, miejscowości należącej do parafii pw. Najświętszego Zbawiciela w Zembrowie (obecna Diecezja Drohiczyńska). Był synem Władysława i Rozalii z d. Zygmunt.

Podczas II wojny światowej rodzina mieszkała w Warszawie – Kazimierz uczył się na tajnych kompletach gimnazjalnych, które w 1944 r. ukończył tzw. małą maturą. Po wybuchu Powstania Warszawskiego przyłączył się do walczących a po upadku powstania znalazł się w obozie w Pruszkowie. Udało mu się zbiec i do końca okupacji musiał się ukrywać. Po wojnie dokończył naukę w Liceum Humanistycznym im. Adama Mickiewicza w Warszawie i w 1946 r. otrzymał świadectwo dojrzałości.

Po maturze, jako kleryk Wyższego Metropolitalnego Seminarium Duchownego, rozpoczął jednocześnie studia filozoficzno-teologiczne na Wydziale Teologii Katolickiej Uniwersytetu Warszawskiego. Magisterium z teologii uzyskał w 1951 r. W tym samym roku: 21 października bp Zygmunt Choromański udzielił mu święceń subdiakonatu, 11 listopada bp Wacław Majewski wyświęcił go na diakona, zaś 16 grudnia z rąk abp. Stefana Wyszyńskiego przyjął święcenia kapłańskie w kościele pw. Najczystszej Serca Maryi na Grochowie.

Pierwszą parafią ks. Kazimierza Romaniuka stał się Raszyn – parafia pw. św. Szczepana, a następnie parafia pw. Matki Bożej Nieustającej Pomocy

na warszawskiej Saskiej Kępie. Od 4 września 1952 r. do 6 sierpnia 1955 r. był tam wikariuszem i prefektem.

Kontynuując studia teologiczne na Uniwersytecie Warszawskim w 1953 r. obronił pracę doktorską w zakresie patrologii. Na dalsze studia został skierowany na Papieski Instytut Biblijny do Rzymu (1956-1958), gdzie zdobył licencjat z nauk biblijnych, a następnie do jerozolimskiej École biblique et archéologique française (1959-1961) – tę część studiów zakończył kolejny doktorat.

Następne stopnie drogi naukowej bpa Kazimierza to habilitacja w 1966 r., przyznanie tytułu profesora nadzwyczajnego w 1969 r. i profesora zwyczajnego nauk biblijnych w 1971 r. (ten ostatni tytuł został zatwierdzony Kongregacją Wychowania Katolickiego w 1981 r.).

Już od 1953 r. ks. Kazimierz Romaniuk pracował jako wykładowca. Pierwsze kroki w tej roli stawiał jako asystent a następnie adiunkt na Wydziale Teologii UW, prowadząc zajęcia z łaciny kościelnej i patrologii. Od 1954 r. był wykładowcą i prefektem studiów Wyższego Seminarium Duchownego w Warszawie. Z przerwami na studia zagraniczne uczył łaciny kościelnej i patrologii (1954-1956), egzegezy Nowego Testamentu, łaciny i francuskiego (1961-1984). Od 1971 r. do konsekracji biskupiej (1982 r.) sprawował urząd rektora WMSD oraz Akademickiego Studium Teologii Katolickiej w Warszawie.

Jako naukowiec był związany z Katolickim Uniwersytetem Lubelskim, na którym wykładał Pismo Świąte (w latach 1962-1966 jako adiunkt; w latach 1966-1976 jako docent, kierownik Katedry Teologii Biblijnej Nowego Testamentu). Ponadto w 1966 r. ks. Kazimierz Romaniuk podjął współpracę z Prymasowskim Studium Życia Wewnętrznego w Warszawie, zaś a w latach 1970-1972 był docentem Wydziału Teologicznego Towarzystwa Jezusowego Bobolanum. Współpracował z Akademią Teologii Katolickiej (1976-1983) jako docent a następnie profesor Katedry Bibliistyki Nowego Testamentu na Wydziale Teologicznym.

Na forum międzynarodowym w 1965 r. został członkiem-przedstawicielem Konferencji Episkopatu Polski w Światowej Federacji Apostolatu Biblijnego (w latach 1971-1977 pełnił w nim funkcję członka zarządu), zaś w 1966 r. wszedł w skład Studiorum Novi Testamenti Societas (w latach 1975-1978 należał do jego komitetu wykonawczego).

W 1973 r. ks. prof. Romaniuk otrzymał godność kapelana honorowego Jego Świątobliwości, zaś w 1979 r. kard. Stefan Wyszyński powołał go do godności kanonika kapituły metropolitalnej warszawskiej.

Dnia 27 lutego 1982 r. papież Jan Paweł II mianował go biskupem pomocniczym Archidiecezji Warszawskiej, przyznając jako stolicę tytularną dawną diecezję metropolii kartagińskiej Sicca Veneria. Konsekrację biskupią przyjął 4 marca 1982 r. w bazylice archikatedralnej pw. św. Jana Chrzciciela z rąk abp. Józefa Glempa i współkonsekrujących: kard. Franciszka Macharskiego i bp. Władysława Miziołka. Jako dewizę biskupią przyjął zawołanie *In Te confido* (Ufam Tobie).

W Archidiecezji Warszawskiej był biskupem pomocniczym, wikariuszem generalnym, przewodniczącym Wydziałów: Administracji Ogólnej i Finansowego Kurii Metropolitalnej Warszawskiej.

W ramach Konferencji Episkopatu Polski bp Romaniuk był przewodniczącym Podkomisji Episkopatu ds. Pisma Świętego, wiceprzewodniczącym Komisji Episkopatu ds. Wydawnictw Katolickich, członkiem Rady Naukowej Episkopatu, członkiem Komisji Episkopatu ds. Nauki Katolickiej, współprzewodniczącym Komisji Wspólnej ds. Fakultetów Papieskich, członkiem Komisji Episkopatu ds. Seminariów Duchownych, Podkomisji Państwowo-Kościołnej ds. Seminariów, Państwowej Komisji Kodyfikacyjnej ds. Ustawy o Szkolnictwie Wyższym.

Dnia 25 marca 1992 r., na mocy bulli papieża Jana Pawła II *Totus Tuus Poloniae populus*, reorganizującej podział administracyjny Kościoła w Polsce, bp Romaniuk został powołany na urząd biskupa diecezjalnego nowego Kościoła partykularnego: Diecezji Warszawsko-Praskiej. Ingres do katedry pw. św. Michała Archanioła i św. Floriana Męczennika miał miejsce 12 kwietnia, zaś do konkatedry pw. Matki Boskiej Zwycięskiej – 24 maja 1992 r. Jako biskup diecezjalny stworzył wszystkie struktury administracyjne nowej diecezji. Przeprowadził I Synod Diecezjalny (1998-2000), zbudował Wyższe Seminarium Duchowne DW-P na Tarchominie (poświęcone 8 grudnia 2000 r.), doprowadził do ponownego poświęcenia Katedry (29 września 2001 r.). W czerwcu 1999 r., podczas podróży apostolskiej Jana Pawła II do Polski, gościł Papieża w Diecezji (spotkania w Radzyminie i w Katedrze). Jego decyzją zostało powołanych do istnienia 35 parafii.

Dnia 26 sierpnia 2004 r. papież Jan Paweł II przyjął jego rezygnację z obowiązków biskupa diecezjalnego warszawsko-praskiego, złożoną ze względu na wiek.

W dorobku naukowym i publicystycznym bpa Kazimierza Romaniuka naczelną rolę zajmuje Biblia Warszawsko-Praska. Jest to ukończone

jesienią 1997 r., po kilkudziesięciu latach pracy, tłumaczenie wszystkich ksiąg biblijnych z języków oryginalnych na język polski dokonane przez jednego tłumacza (pierwsze od 400 lat, po przekładzie podjętym w XVI w. przez ks. Jakuba Wujka SJ).

Poszczególne Księgi Pisma Świętego w tłumaczeniu bpa Kazimierza weszły w skład kilkudziesięciu wydań i wznowień całej Biblii (Biblia Tysiąclecia) lub jej poszczególnych części. Bp Romaniuk uczestniczył także w przygotowaniu przekładu ekumenicznego Nowego Testamentu oraz Psalmów. Biblia Warszawsko-Praska doczekała się wersji audio: została zapisana w 33 częściach na 107. płytach CD. Opublikowano także wersję *e-book*.

Bp Kazimierz Romaniuk jest autorem ponad 150 książek i tłumaczeń biblijnych (włączając w tę liczbę kilkanaście tłumaczeń na języki obce – włoski, niemiecki, francuski), ponad 700 artykułów (publikowanych w czasopiśmie krajowych i zagranicznych), blisko 100 recenzji, relacji i wywiadów. Liczby te nie obejmują codziennej działalności pasterza (np. listów do diecezjan podpisywanych słowami Wasz biskup Kazimierz) – kaznodziei z niezliczonych uroczystości bierzmowania, wizytacji itd.

Jako autor bp Romaniuk otrzymał w 1991 r. nagrodę Stowarzyszenia Tłumaczy Polskich; w 2005 r. nagrodę główną Feniks przyznało mu Stowarzyszenie Wydawców Katolickich; medalem w 200. rocznicę istnienia (2016 r.) odznaczyło go Towarzystwo Biblijne w Polsce – w uznaniu dla ogromnego dorobku naukowego, translatorskiego oraz duszpasterskiego.

Bp Kazimierz Romaniuk był współkonsekratorem dziewięciu biskupów; sześciu biskupów warszawskich: Mariana Dusia (1986 r.), Stanisława Kędziory (1987 r.), Piotra Jareckiego (1994 r.), Tadeusza Pikusa (1999 r.), Józefa Górzyńskiego (2013 r.) i Rafała Markowskiego (2013 r.); biskupa pomocniczego gnieźnieńskiego Jerzego Dąbrowskiego (1982 r.), biskupa pomocniczego ełckiego Romualda Kamińskiego (2005 r.) i biskupa pomocniczego warszawsko-praskiego Marka Solarczyka (2011 r.).

Za honorowego obywatela uznały go: Otwock (1994 r.), Radzymin (1997 r.), Mińsk Mazowiecki (2001 r.) oraz Warszawa (2008 r.). W 2012 r. został wyróżniony Medalem Pamiątkowym *Pro Masovia*. Był członkiem honorowym Stowarzyszenia Kanonistów Polskich. Zmarł 25 lutego 2025 r.